

Ved de Bestemmelser, som indeholdes i Lovudkastet (§ 11) om Postvæsenets Eneret, har det Spørgsmaal været opfattet, om denne Eneret bør vedligeholdes. Det kunde synes, at der, naar Staten ikke vil benytte Postbefordringen som en Bestatningsgjenstand, ikke er nogen Anledning til at vedligeholde en saadan Eneret; men desuagtet forekommer det dog Udvalget, at den ikke ganske bør opgives, navnlig hvad Brevposten angaaer, hvilken, som der siges i Motiverne, er et vigtigt Middel i Statens Haand til at fremme Cultur, Velstand og Velvære, saa at Staten ikke bør udsætte sig for, at dette Diemed muligt i en ringere Grad vil opnaaes, naar den ikke sikrede sig Ledningen og Ordningen af alle de herhen hørende Forhold; men dette gjælder, efter Udvalgets For mening, fornemmeligt kun Befordringen af Breve, hvorimod Forsendelsen af andre Gjenstande, som tildeels bedre er egnet for og lettere kan tilfredsstilles ved private Befordringsmidler, mindre synes at burde beholdes som Monopol, idetmindste ikke i den Udstrækning, som hidtil; dette er ogsaa ved Lovudkastet skjendt, og Udvalget antager, at man i denne Henseende kan gaae endnu videre, hvorom det nærmere skal ytre sig, naar det kommer til at afhandle den paagjældende Paragraph i Udkastet.

Med Spørgsmaalet om Postvæsenets Eneret staaer det om Portofriheden i nøie Forbindelse, da denne nu benyttes af Staten i en meget stor Udstrækning uden noget Wederlag for de Tjenester, som derved ydes; imidlertid kan der maaffee her til svares, at, naar Staten dog skal indrette og vedligeholde Postvæsenet i de Privates Interesse, saa ligger der mindre Vægt paa, at den benytter det uden Wederlag i sine egne Anliggender, da den selv uden nogen Portofrihed kun vilde komme til at udgive paa den ene Side, hvad den modtog paa den anden, saa at der kun vilde fremkomme en Versur i de finantstille Forhold. Men denne Maade at betragte Sagen paa er neppe rigtig, naar man ikke vil, at Postvæsenet skal være en Indtagtskilde for Staten; og at dette ikke bør være Tilfældet, er allerede ovenfor antydet; det er ogsaa i sig selv hensigtsmæssigt og stemmende med den nærværende finantstille Be-

tragningsmaade, at der ved enhver Statsindretning kan vindes en fuldstændig Udgift over dens hele Indtægt, ligesom over dens hele Udgift. Udvalget har ikke undladt at indhente Oplysninger om, i hvilken Udstrækning denne Portofrihed nu benyttes; men det vilde blive for vidtløftigt her at meddele en Udflugt over alle de Tilfælde, hvori den er tilstaaet lige siden Frd. af 17de Juni 1771 ved en Mængde af Resolutioner og Circulærer til den nyeste Tid, hvis Antal er meget stort. Det er forekommet Udvalget, at den er tilstaaet ved mange Leiligheder, hvor den slet ikke burde finde Sted, og at den er bunden til saadanne Bestemmelser, som i mange Tilfælde fra Postvæsenets Side ikke lade sig overholde, hvorved den erholder en langt større Udstrækning, end det egentlig har været Hensigten dermed.

At tilveiebringe en Omordning af alle de herhen hørende Forhold vil, som det af Finantministeren ved at forelægge Lovudkastet blev bemærket, være forbunden med store Vanskeligheder, hvorfor det ogsaa af ham blev antydet, at der muligt til sidst ikke vilde blive Andet for end at hugge Knuden over, og dette troer Udvalget, at man allerede nu uden Fare kan bestemme sig for. Sagen stiller sig nemlig for os saaledes, at, naar det nu bestemmes, at Portofriheden overalt og for Alle skal ophøre, saa vil alle de saakaldte Tjenestefagers Befordring komme til at gaae ind under Synspunkterne for den private Brevverking, og, ligesom den Private maa holde Regnskab over sine Udlæg af Porto, og det med en saadan Nøiagtighed, at han derfor kan beregne sig med alle Vedkommende — hvilket navnlig for større Handlende undertiden kan være af et ikke ringe Omfang, men dog lader sig forene med Simpelt i Regnskabsførelsen — saaledes maatte der for Autoriteterne og de forskjellige Indretninger træffes den Foranstaltning, at de fattes istand til at bestride de Udgifter, som foranledigedes ved Brev- og andre Postforsendelser, omtrent i Lighed med hvad der nu uden Tvivl mange Steder allerede er Tilfældet med andre foreskjendende Udgifter, f. Ex. til Contotræquister m. m., hvorfor intet bestemt Contoirhold er normeret.

At afløse Portofriheden imod en bestem